

MEMACU PENDIDIKAN BERKUALITI DI PRASEKOLAH MELALUI PERMUFAKATAN GURU DAN KOMUNITI

***Syed Lamsah Syed Chear**
Universiti Selangor
syedlamsah@unisel.edu.my

Norsyahida Mat Nazir
Universiti Selangor
norsyahida@unisel.edu.my

Siti Nur Nadirah Ibrahim
Universiti Selangor
snnadirah86@unisel.edu.my

Abstrak

Segelintir masyarakat mungkin masih beranggapan bahawa pendidikan hanya berlaku di dalam bilik darjah dan ia menjadi tanggungjawab guru semata-mata. Penglibatan ibu bapa terbatas kepada hal ehwal luar bilik darjah dan tidak berkaitan dengan aspek pedagogikal apatah lagi silibus pembelajaran. Sebaliknya teori dan model pendidikan mengaitkan faktor persekitaran dan peranan ahli keluarga dan masyarakat dalam mempengaruhi proses tumbesaran dan perkembangan kanak-kanak. Aspirasi ibu bapa terhadap pendidikan, efikasi ibu bapa dan guru-guru serta persepsi ibu bapa terhadap peranan guru dan sekolah merupakan antara faktor yang mempengaruhi permuafakatan ibu bapa dan guru dalam pendidikan. Objektif kajian ini adalah untuk menilai tahap kesepakatan antara guru dan ibu bapa dalam meningkatkan kualiti pendidikan di prasekolah. Data kajian diperoleh melalui borang soal selidik dan temubual melibatkan guru dan ibu bapa di beberapa buah institusi prasekolah. Dimensi soal selidik dan temubual adalah untuk mengetahui gaya keibubapaan, kesediaan guru untuk bermuafakat dengan ibu bapa serta inisiatif di pihak institusi. Analisis kajian menunjukkan gaya keibubapaan dominan adalah autoritatif. Kalangan guru memberikan skor yang tinggi terhadap kemampuan memulakan inisiatif permuafakatan. Pentadbir institusi turut merangka strategi untuk menganjurkan permuafakatan ibu bapa dalam pendidikan. Hasil kajian ini memberi peluang kepada pihak berkepentingan seperti para pentadbir prasekolah dan pembuat dasar untuk mencadangkan program intervensi bagi meningkatkan keberkesanan penglibatan ibu bapa dan komuniti dalam pendidikan.

Kata kunci: pendidikan, prasekolah, permuafakatan, ibu bapa, komuniti

PENDAHULUAN

Iklim pembelajaran sekolah secara umumnya diketahui memainkan peranan penting untuk membantu para pelajar memenuhi hasrat kehadiran mereka ke sekolah. Sehubungan itu, tanggungjawab untuk mengurangkan halangan-halangan pembelajaran merupakan cabaran kritikal bagi kepimpinan sekolah. Menurut Alinsunurin (2020), kemampuan pemimpin sekolah untuk mewujudkan persekitaran sekolah yang mesra ibu bapa serta reka bentuk komunikasi dua hala yang berkesan menjadi strategi penting bagi meningkatkan keberkesanan mengurus halangan-halangan untuk memperbaiki iklim pembelajaran di sekolah. Arce (2019) mendapati kegagalan untuk memahami maksud penglibatan komuniti dalam pendidikan akan menyebabkan kesukaran di pihak sekolah untuk membina hubungan antara ibu bapa dan guru. Bagi mencapai kesepakatan tersebut, Kelty dan Wakabayashi (2020) mencadangkan agar sekolah menyediakan peluang secara inklusif bagi setiap keluarga, mewujudkan komunikasi dua hala, memberi pendidikan kepada ibu bapa, dan menganjurkan pelbagai aktiviti agar ibu bapa lebih aktif.

Daripada sudut pandang yang berbeza, gaya keibubapaan dikenal pasti sebagai faktor yang mempengaruhi pencapaian akademik para pelajar (Leander & Fabella, 2021; Noreen, 2021; Seet et al., 2022). Kajian lanjut oleh Tsela et al. (2023) menunjukkan terdapat hubungan positif antara gaya keibubapaan yang berwibawa dan pencapaian sekolah kanak-kanak, manakala gaya autoritarian dikaitkan dengan tahap pencapaian sekolah yang lebih rendah. Penemuan ini memberi maksud bahawa semakin ibu bapa bersosial dengan anak-anak mereka, maka semakin besar kemungkinan untuk mencapai matlamat keibubapaan mereka. George dan Mohanan (2022) yang membuat kajian terhadap pelajar sekolah tinggi mendapati gaya autoritatif ibu menunjukkan korelasi terhadap pencapaian pelajar dan kebolehan mereka untuk menyesuaikan diri di sekolah manakala peserta kajian dalam kalangan bapa tidak melaporkan hal sedemikian (Sumargi et al., 2020). Selain itu, gaya keibubapaan yang berwibawa dan permisif mempunyai korelasi positif terhadap pembentukan harga diri dalam kalangan remaja (Jinan et al., 2022). Namun demikian, tidak dapat dinafikan bahawa konflik antara ibu bapa dan anak-anak tetap berlaku pada kadar yang sama bagi semua gaya keibubapaan (Bi et al., 2018). Begitu juga penglibatan ibu bapa di sekolah turut berpotensi menimbulkan ketegangan dengan pihak pengurusan sekolah (Alinsunurin, 2020).

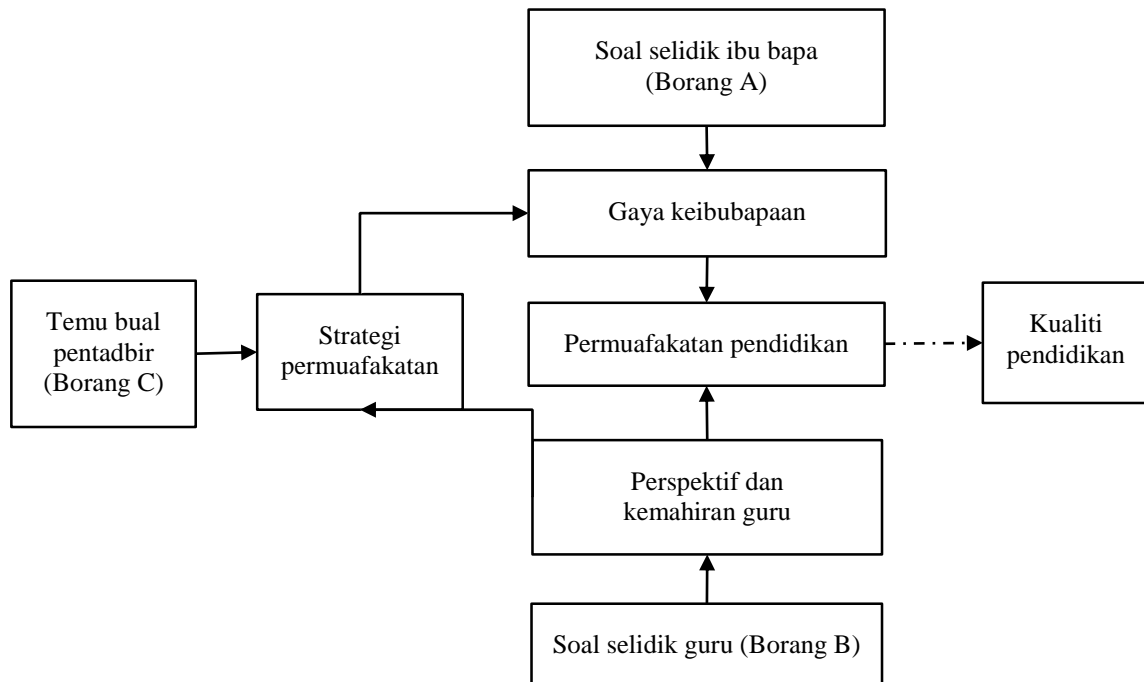
Semua ibu bapa, tanpa mengira latar belakang kaum atau kelas, mempunyai keinginan yang kuat untuk mengambil bahagian secara aktif dalam pendidikan anak mereka. Namun tindakan ini berkemungkinan akan menjejaskan hubungan ibu bapa dan guru sekiranya pihak sekolah gagal melaksanakan program secara terancang dan baik (Sebate et al., 2020). Kajian terdahulu oleh Elizabeth et al. (2016) menemukan beberapa faktor yang menghalang penglibatan aktif ibu bapa di prasekolah. Antaranya adalah kekurangan dasar yang jelas mengenai penyertaan ibu bapa, kekurangan cara komunikasi yang betul dengan anak-anak, hubungan guru, ibu bapa dan prasekolah yang lemah, gaya kepimpinan guru besar yang tidak baik dan buta huruf di kalangan ibu bapa. Maka adalah wajar program pembangunan profesional guru turut memberi perhatian terhadap permasalahan ini (Willemse et al., 2018). Objektif kajian ini adalah untuk mencari perkaitan antara gaya keibubapaan dan permuafakatan dalam pendidikan di prasekolah. Soalan-soalan yang cuba dijawab adalah:

- (1) Apakah gaya keibubapaan yang dominan dalam kalangan ibu bapa yang mempunyai anak-anak usia prasekolah?
- (2) Apakah faktor-faktor yang paling mempengaruhi keupayaan guru untuk memulakan inisiatif permuafakatan?
- (3) Apakah strategi institusi prasekolah untuk meningkatkan permuafakatan antara ibu bapa dan guru?

Hasil kajian ini diharapkan dapat meningkatkan usaha pihak berkepentingan iaitu ibu bapa, komuniti, guru dan pentadbir agar lebih bersepakat memacu pendidikan berkualiti di prasekolah.

METODOLOGI

Reka bentuk kajian adalah seperti di Rajah 1. Kajian ini mengumpulkan maklum balas daripada ibu bapa, guru dan pentadbir prasekolah. Tiga borang soal selidik digunakan. Borang A adalah untuk mengetahui gaya keibubapaan yang diadaptasi daripada Robinson et al. (1995). Borang ini terbahagi kepada dua bahagian. Bahagian I mengandungi tujuh item soalan berkaitan latar belakang dan tahap kemahiran komunikasi ibu bapa manakala Bahagian II terdiri daripada 30 item soalan untuk klasifikasi gaya keibubapaan sama ada autorian, autoritatif (berwibawa) dan permisif. Borang B diedarkan kepada guru prasekolah untuk mengukur kesediaan guru memulakan permuafakatan dengan ibu bapa. Struktur Borang B terbahagi kepada dua bahagian diadaptasi daripada Anderson-Butcher et al. (2008). Bahagian I adalah untuk mendapatkan latar belakang guru manakala Bahagian II mengandungi 24 item soalan mengukur inisiatif guru daripada enam dimensi iaitu iklim organisasi, persekitaran komuniti, strategi pengajaran dan pembelajaran, latar belakang ibu bapa, hebahan dan komunikasi, dan pengurusan risiko.

Rajah 1. Reka bentuk kajian melibatkan pengumpulan data daripada tiga penjurong bagi mencari perkaitan dan kesepakatan yang mendorong kepada kualiti pendidikan.

Borang C diadaptasi daripada Henderson et al. (2007) terdiri daripada dua bahagian untuk mengukur persediaan prasekolah mewujudkan permuafakatan pendidikan. Borang ini diberikan kepada pentadbir institusi iaitu pengusaha atau guru besar (pengurus) di sesebuah tadika. Bahagian I mengandungi lima item soalan berkaitan latar belakang pentadbir (responden). Bahagian II terdiri daripada 20 item soalan mencakupi lima dimensi penilaian iaitu tarikan persekitaran, fokus meningkatkan pencapaian, kekuatan hubungan guru – ibu bapa, meningkatkan keyakinan dan kuasa ibu bapa, dan pembangunan profesional.

Tempoh kajian adalah antara November 2021 sehingga Januari 2022. Lokasi kajian melibatkan tadika-tadika swasta yang merupakan rakan kerjasama yang mengendalikan praktikum bagi penuntut-penuntut daripada institusi kumpulan penyelidik. Sebanyak 60 tadika swasta terlibat iaitu mencakupi 75% daripada 90 buah tadika rakan kerjasama industri ketika dalam tempoh kajian iaitu hampir memenuhi syarat yang disyorkan oleh Singh dan Masuku (2014). Langkah berjaga-jaga untuk mencegah penularan Covid 19 tidak memungkinkan pengkaji mencapai nisbah yang diperlukan iaitu permasalahan yang dihadapi sekiranya kajian dilakukan di lapangan (Azlan et al., 2020). Persampelan dibuat untuk menjimatkan kos penyelidikan melalui pengurangan kos perjalanan, percetakan instrumen penyelidikan, khidmat pembantu penyelidik dan sebagainya (Berndt, 2020). Persampelan juga membolehkan penyelidik menjimatkan masa dan hasil kajian yang diperoleh daripada sampel yang dipilih mengikut prosedur saintifik boleh digeneralisasikan terhadap populasi (Lynn, 2019; Noor et al., 2022).

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Kebolehpercayaan instrumen

Pekali Alpha Cronbach digunakan untuk menentukan kebolehpercayaan borang soal selidik kerana ia dikatakan sesuai untuk bidang sains sosial (Taber, 2018). Analisis dibuat secara terasing berdasarkan setiap dimensi kajian kerana ia dianggap lebih tepat dan memberi makna berbanding jika dinilai secara keseluruhan. Nilai Alpha Cronbach mempunyai tafsiran langsung, iaitu skor 0.70 atau lebih secara amnya dianggap boleh diterima, 0.90 atau lebih menunjukkan konsisten tinggi, 0.80-0.89 adalah konsisten yang baik, 0.70-0.79 konsisten yang boleh diterima, 0.65-0.69 adalah konsisten marginal dan <0.5 menunjukkan konsisten yang tidak boleh diterima (Kotian et al., 2022). Nilai Alpha Cronbach bagi tiga gaya keibubapaan (Borang A) adalah antara 0.630 (sederhana) sehingga 0.872 (tinggi), manakala nilai bagi Borang B yang menilai sepuluh faktor dorongan permuafakatan daripada perspektif guru adalah antara 0.637 (sederhana) sehingga 0.909 (tinggi). Bagaimanapun nilai yang diperoleh untuk mendapatkan maklum balas pentadbir (mencakupi pengusaha) adalah agak rendah iaitu antara 0.038 (tersangat rendah) sehingga 0.701 (agak tinggi). Menurut Barbera et al. (2021), nilai 0.7 lazimnya diterima tetapi tiada kesepakatan tentang nilai sebenar kerana ia bergantung kepada kehendak sesuatu kajian dan penjelasan yang diberi. Maka nilai rendah yang dicatatkan dalam kajian ini tidak perlu dibimbangkan kerana soal selidik yang digunakan adalah berbentuk adaptasi yang terdedah kepada faktor persekitaran seperti dimaksudkan.

Latar belakang responden

Responden kajian terdiri daripada 112 orang ibu bapa dan 31 guru-guru mewakili sepuluh buah tadika di Bestari Jaya, Kuala Selangor. Majoriti ibu bapa berada dalam peringkat umur 31 – 40 tahun (65.2%), berkelulusan sijil dan diploma (63.4%) mempunyai anak 2 – 6 orang (84.8%). Kalangan guru pula berusia 30 tahun atau kurang (64.5%), berkelulusan sijil dan diploma (64.5%), tempoh berkhidmat 1 - 5 tahun (80.6%) dan kurang pengalaman bekerja (87.1%).

Gaya keibubapaan

Analisis data di Jadual 1 menunjukkan ibu bapa cenderung untuk mengamalkan gaya keibubapaan berwibawa (autoritatif) dengan nilai purata skor min 6.045 diikuti autoritarian (3.049) dan permisif (2.940).

Jadual 1. Nilai skor gaya keibubapaan

Borang A. Gaya keibubapaan.	Bil. Item	Nilai Alpha Cronbach	Min	Varians
Autoritatif (berwibawa)	13	0.676	6.045	0.034
Autoritarian	13	0.872	3.049	0.874
Permisif	4	0.630	2.940	0.360

Tahap keupayaan guru untuk memulakan permuafakatan

Keupayaan guru untuk memulakan inisiatif permuafakatan paling dipengaruhi oleh faktor iklim organisasi dengan nilai skor min tertinggi iaitu 6.169 diikuti persekitaran tadika (6.121), hebahan dan komunikasi sekolah (6.081), rancangan masa hadapan (5.758) dan keupayaan pengajaran guru (5.710). Amnya kesemua sepuluh faktor memberikan nilai skor min yang agak tinggi iaitu skor terendah 5.105 seperti ditunjukkan di Jadual 2.

Jadual 2. Nilai skor keupayaan guru untuk memulakan permuafakatan

Borang B. Dimensi faktor keupayaan guru.	Bil. Item	Nilai Alpha Cronbach	Min	Varians
Iklim organisasi (9,10,11,12)	4	0.909	6.169	0.022
Persekitaran tadika (13,14,15,16)	4	0.884	6.121	0.032
Hebahan/ komunikasi (29,30,31,32)	4	0.838	6.081	0.056
Rancangan masa hadapan (33,34,35,36)	4	0.861	5.758	0.021
Pengajaran guru (17,18,19,20)	4	0.842	5.710	0.146
Kemampuan komunikasi guru (5,6,7,8)	4	0.877	5.589	0.050
Sokongan ibu bapa (25,26,27,28)	4	0.918	5.573	0.036
Pengetahuan guru (1,2,3,4)	4	0.637	5.169	0.131
Pengurusan risiko (37,38,39,40)	4	0.738	5.153	0.057
Latar belakang ibu bapa (21,22,23,24)	4	0.779	5.105	0.063

Faktor strategi institusi

Pentadbir prasekolah memberikan nilai skor tertinggi kepada faktor tarikan persekitaran (3.688) dan fokus untuk meningkatkan pencapaian pelajar (3.656) untuk menarik penglibatan ibu bapa dalam pendidikan. Skor terendah (3.281) adalah meningkatkan keyakinan dan kuasa ibu bapa dalam menganjurkan aktiviti di prasekolah.

Jadual 3. Faktor institusi

Borang C. Faktor tadbir urus institusi.	Bil. Item	Nilai Alpha Cronbach	Min	Varians
Tarikan persekitaran	4	0.551	3.688	0.089
Fokus meningkatkan pencapaian pelajar	4	0.658	3.656	0.046
Pembangunan profesional	4	0.038	3.531	0.139
Kekuatan hubungan guru – ibu bapa	4	0.520	3.406	0.077
Meningkatkan kuasa ibu bapa	4	0.701	3.281	0.129

RUMUSAN

Kualiti pendidikan di prasekolah berpotensi untuk ditingkatkan. Ibu bapa mempunyai tahap kesedaran tinggi untuk menjaga anak mereka dengan baik. Para guru sangat komited, manakala pemimpin institusi prasekolah mempunyai pengetahuan dan kemahiran untuk melibatkan ibu bapa dalam program pendidikan awal kanak-kanak.

PENGHARGAAN

Pengumpulan data kajian dibantu oleh pelajar kohort K30G2 program Sarjana Muda Pendidikan (Kepujian) (Pendidikan Awal Kanak-Kanak) yang mengikuti kerja kursus Permuafakatan Ibu Bapa dan Komuniti Dalam Pendidikan pada semester November 2021 di Fakulti Pendidikan dan Sains Sosial, Universiti Selangor.

RUJUKAN

- Alinsunurin, J. (2020). School learning climate in the lens of parental involvement and school leadership: Lessons for inclusiveness among public schools. *Smart Learning Environments*, 7(1). <https://doi.org/10.1186/s40561-020-00139-2>
- Anderson-Butcher, D., Lawson, H. a., Iachini, A., Wade-Mdivanian, R., & Bean, J. (2008). *The Ohio community collaboration model for school improvement*. <https://education.ohio.gov/getattachment/Topics/Other-Resources/School-Safety/Safe-and-Supportive-Learning-Administrators/Engage-Stakeholders/Filling-in-the-Boxes-Packet.pdf.aspx>
- Arce, S. (2019). Exploring parent and teacher perceptions of family engagement. *International Journal of Teacher Leadership*, 10(2), 82–95.
- Azlan, A. A., Hamzah, M. R., Sern, T. J., Ayub, S. H., & Mohamad, E. (2020). Public knowledge, attitudes and practices towards COVID-19: A cross-sectional study in Malaysia. *PLoS ONE*, 15(5), e0233668. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0233668>
- Barbera, J., Naibert, N., Komperda, R., & Pentecost, T. C. (2021). Clarity on Cronbach's Alpha Use. *Journal of Chemical Education*, 98(2), 257–258. <https://doi.org/10.1021/acs.jchemed.0c00183>
- Berndt, A. E. (2020). Sampling methods. *Journal of Human Lactation*, 36(2), 224–226. <https://doi.org/10.1177/0890334420906850>
- Bi, X., Yang, Y., Li, H., Wang, M., Zhang, W., & Deater-Deckard, K. (2018). Parenting styles and parent-adolescent relationships: The mediating roles of behavioral autonomy and parental authority. *Frontiers in Psychology*, 9(November 2018), 1–13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02187>
- Elizabeth, O., Alice, M., Odongo, C., & Aroka, P. (2016). Challenges parents face while participating in the education of their children. *International Journal of Recent Research in Social Sciences and Humanities (IJRRSSH)*, 3(1), (234-241). <http://www.Paperpublications.Org/Challenges>, 3(1), 234–241.
- George, P., & Mohanan, S. A. (2022). The effects of parenting styles on academic achievement and school adjustment among high school students in Nagaland, India: The mediating effects of attachment dimensions, academic self-efficacy, and emotional regulation. *Scholar: Human Sciences*, 14(1), 138–168.
- Henderson, A. T., Mapp, K. L., Johnson, V. R., & Davies, D. (2007). Checklist how family-friendly is your school? In *Beyond the Bake Sale: The Essential Guide to Family-School Partnerships* (pp. 75–79).
- Jinan, N., Mohmed Yusof, N. A. M., Vellasamy, V., Ahmad, A., Bin Abdul Rahman, M. N., & Motevalli, S. (2022). Review of parenting styles and their impact on the adolescents' self-esteem. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 11(2), 31–47. <https://doi.org/10.6007/ijarped/v11-i2/12202>
- Kelty, N. E., & Wakabayashi, T. (2020). Family engagement in schools: Parent, educator, and community perspectives. *SAGE Open*, 10(4). <https://doi.org/10.1177/2158244020973024>
- Kotian, H., Varghese, A. L., & Rohith, M. (2022). An R Function for Cronbach's alpha

- analysis: A case-based approach. *National Journal of Community Medicine*, 13(8), 571–575. <https://doi.org/10.55489/njcm.130820221149>
- Leander, J. V., & Fabella, F. E. T. (2021). Parental involvement and academic performances of grade 7 students. *International Journal of All Research and Scientific Method*, 9(12), 532–559. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3630178>
- Lynn, P. (2019). The advantage and disadvantage of implicitly stratified sampling. *Methods, Data, Analyses*, 13(2), 253–266. <https://doi.org/10.12758/mda.2018.02>
- Noor, S., Tajik, O., & Golzar, J. (2022). Simple random sampling. *International Journal of Education and Language Studies*, 1(2), 78–82. <https://doi.org/10.4135/9781412984683.n2>
- Noreen, H. (2021). Effect of parenting styles on students' academic achievement at elementary level. *Journal of Development and Social Sciences*, 2(IV), 95–110. [https://doi.org/10.47205/jdss.2021\(2-iv\)09](https://doi.org/10.47205/jdss.2021(2-iv)09)
- Robinson, C., Mandelco, B., Olsen, S. F., & Hart, C. H. (1995). Parenting style questionnaire. *Psychological Reports*, 77, 819–830. [http://www.comprehensivepsychology.com.au/assets/pdf/PARENTING STYLE QUESTIONNAIRE.pdf](http://www.comprehensivepsychology.com.au/assets/pdf/PARENTING_STYLE_QUESTIONNAIRE.pdf)
- Sebate, R., Barton, A., Ershadi, M., & Winthrop, R. (2020). Connection between family:- A review of concepts and evidence. *Centre for Universal Education*, 2(9), 99.
- Seet, M. M., Rabbani, M., Hosseinian, S., & Latha, R. (2022). Parenting styles and academic achievement among Malaysian students: Mediating role of parental involvement. *Journal of Cognitive Sciences and Human Development*, 8((1) March 2022), 122–138.
- Singh, A. S., & Masuku, M. B. (2014). Sampling Techniques & Determination of Sample Size in Applied Statistics Research: An Overview. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, II(11), 1–22.
- Sumargi, A. M., Prasetyo, E., & Ardelia, B. W. (2020). Parenting styles and their impacts on child problem behaviors. *Jurnal Psikologi*, 19(3), 269–285. <https://doi.org/10.14710/jp.19.3.269-285>
- Taber, K. S. (2018). The use of Cronbach's alpha when developing and reporting research instruments in science education. *Research in Science Education*, 48(6), 1273–1296. <https://doi.org/10.1007/s11165-016-9602-2>
- Tsela, D., Tsela, R. D., & López, I. G. (2023). Relations between parenting style and parenting practices and children's school achievement. *Social Sciences*, 12(1). <https://doi.org/10.3390/socsci12010005>
- Willemse, T. M., Thompson, I., Vanderlinde, R., & Mutton, T. (2018). Family-school partnerships: A challenge for teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 44(3), 252–257. <https://doi.org/10.1080/02607476.2018.1465545>